

Farah Zaigani / Markus Håkansson

Kostnader | **militär/bistånd**

1 soldat eller 1 400 elever?

Sedan juli i år leder Sverige den Europeiska Unionen. Samtidigt pågår nu en intensiv diskussion om EU:s stöd till återuppbyggnad och fredsfrämjande i Afghanistan. I september begärde ledarna för Tyskland, Storbritannien och Frankrike att ett FN-möte sammankallas för att diskutera stödet till

Texter: Torbjörn Pettersson

Torbjörn är SAKs generalsekreterare.

Afghanistan och fastställa en tidsram för det internationella samfundets engagemang.

Hela 25 medlemsländer i EU är engagerade i stödet till Afghanistan. De flesta av dem har betydande militär närvaro. I många länder pågår nu en livlig debatt om insatserna. Men vad gör egentligen EU i Afghanistan? SAK har, med stöd av våra kollegor i ENNA, det europeiska nätverket för enskilda organisationer som arbetar i Afghanistan, gjort en kartläggning av EU-ländernas satsningar. Den visar att alla har en väldigt stark militär orientering i sitt stöd. Det samlade bidraget till den civila återuppbyggnaden är långt mycket lägre än kostnaden för EU ländernas militära insatser i Afghanistan. För varje krona som EU satsar på den civila återuppbyggnaden

satsas fem kronor på militära operationer!

ÄVEN OM SVERIGE har en högre andel bistånd än andra EU-länder behöver också Sverige se över stödet. Den svenska militära insatsen består av en regional enhet för säkerhet och återuppbyggnad i Mazar-e-Sharif. Enheten verkar i en i huvudsak fredlig region. Trots detta är bidraget nästan uteslutande militärt. I fjol ökade truppalet från 390 till 500 och nu talas det om ytterligare utökning.

Det svenska stödet till den civila återuppbyggnaden är knappt hälften av det militära. Kostnaden för den militära insatsen är drygt två miljoner kronor per soldat och år. Det motsvarar 50 årslöner för en välutbildad afghansk lärare eller årskostnaden för 1 400 elever.

I ÅRETS RESULTATSKRIVELSE för det svenska biståndet lyfte Gunilla Carlsson särskilt fram de goda resultaten i Afghanistan: "Före 2001 gick färre än en miljon barn i skolan och nästan inga flickor fick ordinarie undervisning. Idag är omkring sex miljoner barn inskrivna i grundskolan, varav nästan 35 procent är flickor."

Afghanistankommittén är stolta att ha bidragit till det svenska biståndets resultat och övertygade om att det är den typen

av stöd som vinner freden i Afghanistan. Fanns resurser skulle vi och andra aktörer kunna göra mycket mer. Vill Sverige göra skillnad i Afghanistan måste vi sätta den civila återuppbyggnaden och fattigdomsbekämpningen främst.

EU:s fördelning mellan bistånd och militär är inte lika skev som USA:s där biståndsanslaget bara är några futtiga procent av den militära utgiften. Men även EU gör en tydligt felaktig prioritering i stödet till Afghanistan. Utvecklingen sedan 2002 visar att minskad fattigdom och en stärkt afghansk stat – inte offensiv krigföring – är nyckeln till fred i Afghanistan.

VÄRLDSSAMFUNDET skördar nu resultatet av flera års felaktiga prioriteringar. Genom att se landet som en militär kampanj istället för att satsa på massiv civil återuppbyggnad har de positiva reformerna efter talibanregimens fall avstannat, och likaså förhoppningarna om ett bättre liv för många afghaner. Som EU-ordförande kan Sverige spela en viktig roll för att omorientera EU:s politik i Afghanistan. Med Sveriges långa engagemang för Afghanistan kan vi inta ett ledarskap som vågar ompröva det internationella samfundets misslyckanden utan att vända Afghanistan ryggen. •